ב"ה, ערב שבת קודש פרשת וישלח תשפ"ב

גליון מס' 77

כי קרוב

עיתון לנושאי החסידות ובדרכי החסידות

עמדו הכן

ערב י"ט כסלו
תשפ"ב יומא
דהילולא של
המגיד ממעזריטש
וחג הגאולה של
בעל התניא

עדכוני חב"ד;

סדר הכנה

לקראת ההתוועדות הגדולה של י"ט כסלו בבנייני האומה, עלינו למעונו של המשפיע הגה"ח רבי יוסף יצחק גורביץ' שליט"א, אחד האורחים החשובים בה וזכינו לשיחת הכנה מאלפת אודות תורת החסידות ומשמעותה הכבירה בעולם המחשבה ובעולם הרגש, משמעותו הפנימית של חג הגאולה בימינו אלה, מסרים ולקחים שאצר והפנים משרידי דור דעה וסיפור מטלטל על הרבי מכלי ראשון

בס"ד "זה היום יוקבע למועד תמידי בישראל, אשר בו יתגדל ויתקדש שמיה רבה ויתעודדו

מלוה מלכה וההתוועדות

הגה"ח
הרב חיים
שלום דייטש
שליט"א

הרה"ח
הרב שבתי
סלבטיצקי
שליט"א

ניגונים:
זאנוויל ויינברגר

מוצאי שבת
ט"ז כסלו

20:00

בניייני האומה
ירושלים עיה"ק

ריץ במוצאי מנוחה

ניגוני בעל התניא עם:

אברהם פריד

זאנוויל ויינברגר

יוסף קרדונר

מוצאי שבת
ט"ז כסלו

23:00

בניייני האומה
ירושלים עיה"ק

דברי חסידות מאת
הגה"ח הרב שניאור זלמן
גופין שליט"א

מחיר כרטיס 35 ₪ | להזמנות: 03.313.7474 או באתר 'גלאטיקט'

ניתן לרכוש כרטיסים במקום עד גמר המלאי

הכניסה באמצעות תו ירוק בלבד

יריד החסידות הענק פתוח עד 1:00 בלילה

אור החיים
מרכז הספר היהודי הגדול בעולם

שווה לחיות בירושלים
www.jerusalem.muni.il

מגזין

ההתוועדות ל"ט בכסלו

הרה"ח הרב יוסף יצחק גורביץ' שליט"א

הרה"ח הרב שבתי סלבטיצקי שליט"א

ניגונים:
הרב מנחם מענדל עמאר ובניו

יום שני
ליל י"ט כסלו

20:30 | בניני האומה ירושלים עיה"ק

ניגוני התעוררות פחות

יום שני
ליל י"ט כסלו

23:45 | בניני האומה אודיטוריום

ישאו דברים:
הרב שבתי סלבטיצקי שליט"א
הרב יוסף יצחק גורביץ' שליט"א

אברהם פריד | שולי רנד
ישי ריבו | מוטי שטיינמץ

חוויה רוחנית חסידית שאסור להחמיץ!

מחיר כרטיס: 65 ₪ באולם, 50 ₪ ביציע | להזמנות: 03.313.7474 או ב- 'גלאטיקט'

ניתן לרכוש כרטיסים במקום עד גמר המלאי

כניסה למתחם בניני האומה בעלות 10 ₪
(למעט מי שקנה כרטיס למופע/זיץ)

כיבוד בכל שעות הפעילות

אספקלריה

מאת הגה"ח הרב **יואל נהון** זצ"ל

רעיונות לפרשת השבוע
מתורת הרבי

נערך לדפוס על ידי
הרב מנחם מענדל פלדמן

פרשת וישלח

כל יהודי הוא 'יעקב' ו'ישראל'

בפרשת וישלח מסופר מעשה ההיאבקות של יעקב אבינו עם המלאך, "הוא שרו של עשיו" (כפי שרש"י מביא בפירושו, וישלח לב,כה). ובהמשך לזה אמר לו המלאך: "לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל, כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל" (שם כח-כט). בהמשך הפרשה כתוב שהקב"ה אמר שוב ליעקב: "שמך יעקב, לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך, ויקרא שמו ישראל" (לה,י).

איתא בגמרא: "כל הקורא לאברהם אברם עובר בלאו" (ולפי דעה אחרת "עובר בעשה"). והגמרא שואלת: "אלא מעתה הקורא ליעקב יעקב, הכי נמי?" – האם גם מי שיקרא ליעקב 'יעקב' יעבור איסור משום הפסוק "לא יעקב יאמר עוד שמך"? והגמרא עונה: "שאני התם דהדר אהדריה קרא" (ברכות יג,א). מכיוון שהתורה עצמה חוזרת על השם יעקב, אחרי שקיבל את השם ישראל, לכן אין בו איסור ושני השמות קיימים.

ודרוש ביאור: אכן, רואים ש"הדר אהדריה קרא", אבל מה באמת הטעם לכך? מדוע אחרי שנאמר "**לא** יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל", מוסיף הכתוב לקרוא לו יעקב?

מזה מובן שיש הבדל גדול בין השינוי מאברם לאברהם לבין השמות יעקב וישראל: באברהם מדובר בהחלפת השם. נתינת השם 'אברהם' ביטלה את השם 'אברם'. ואילו אצל יעקב אבינו מדובר **בתוספת** שם, אך לא בביטול השם הקודם. משמעות הכתוב היא **שלא** רק יעקב ייאמר עוד שמך אלא **גם** ישראל.

וכמבואר בחסידות ששני השמות, 'יעקב' ו'ישראל', הם שתי מדרגות בעבודת ה'. תחילה נקרא יעקב אבינו בשם 'יעקב' בלבד, ואחר-כך ניתוספה לו מדריגה נעלית יותר, המתבטאת בשם 'ישראל'. ומאז קיימים שני השמות, כי עכשיו צריכים להיות אצל כל יהודי שני העניינים האלה.

> הגשמיות אינה העיסוק הטבעי של יהודי. הוא עוסק בה כמו 'רמאי'. כוונתו היא רק להוציא משם את ה'סוד' – את הניצוץ האלוקי

בירור ניצוצות ב'רמאות'

על ההבדל בין שני השמות יעקב וישראל אומר רש"י (וישלח לב,כט): "לא יֵאָמֵר עוד שהברכות באו לך בעקבה וברמייה, כי אם בשררה ובגילוי פנים". 'יעקב' הוא מלשון "ויעקבני" (תולדות כז,לו) – רימה אותי, וזו מעלת השם ישראל: לא ייאמר עוד שקיבלת את הברכות על-ידי רמאות, אלא "בשררה ובגילוי פנים"; "לשון שר ונגיד" (רש"י שם לה,י).

ביאור העניין בעבודת ה':

ברכות יצחק ליעקב לפי פשוטן היו בנוגע לעניינים גשמיים – "ויתן לך האלוקים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש" (תולדות כז,כח). העובדה שיעקב קיבל את הברכות ברמאות היא הוראה לכל יהודי על היחס הראוי לגשמיות – שהגישה לעניינים הגשמיים צריכה להיות באופן ודרך של 'רמאות'.

רמאי הוא מי שמסתיר את כוונותיו האמיתיות, כך שהסובבים אותו לא יבינו מה הוא באמת עושה. למשל, כשאדם רוצה לחלץ סוד כלשהו מאויביו, הוא מתערב ביניהם, מתלבש כמותם ומתחבר איתם, והם חושבים שהוא באמת אחד מהם, אבל באמת כל מעשים אלו נעשים בחיצוניות, וכל כוונתו אינה אלא להוציא מהם את ה'סוד'.

בדרך זו צריך יהודי להתייחס לעניינים גשמיים: הגשמיות אינה העיסוק הטבעי של יהודי. הוא עוסק בה כמו 'רמאי'. באמת יהודי צריך להיות שקוע בעניינים רוחניים, בלימוד התורה, בקיום המצוות, בתפילה וכו', ולא בעניינים גשמיים. אמנם הוא עוסק גם בעניינים גשמיים, באכילה ובשתייה, במסחר וכו', ובחיצוניות נראה שזה מה שמעניין אותו, אבל באמת כוונתו היא רק להוציא משם את ה'סוד'; ובנמשל – את **הניצוץ האלוקי** שיש בכל דבר גשמי.

וכתורת הבעש"ט על הפסוק "רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף" (תהילים קז,ה): "רעבים גם צמאים – זה שיהודי רעב וצמא לאכילה ושתייה, ממה זה נובע? מפני ש"**נפשם** בהם תתעטף"; מפני ה'נפש', הניצוץ האלוקי המלובש וה'עטוף' בדבר הגשמי, שהנשמה משתוקקת לתקן ולהעלות (כש"ט קצד).

זוהי ה'רמאות' של היהודי בכל הקשור לעניינים הגשמיים: ההתעסקות בגשמיות דומה לרמאי המתלבש בבגדי השונא ומתחבר איתו. כשיהודי עסוק באכילה או מסחר וכדומה נראה בחיצוניות שהוא עסוק בזה כמו הגוי, להבדיל, אבל באמת יש ביניהם הבדל מהותי – אצל הגוי הגשמיות עצמה, ההנאה מאכילה ושתייה, הרווח במסחר וכו' הם התכלית והמטרה; ואילו היהודי עושה כל זאת בחיצוניות בלבד, ואילו בפנימיות הדברים כוונתו היא "כל מעשיך **לשם שמים**", בשביל ה'סוד', בשביל בירור והעלאת ניצוצות הקדושה שבדברים הגשמיים.

זו ההוראה בעבודת ה' מהשם 'יעקב': כדי להשיג את הברכות בעניינים גשמיים, "מטל השמים ומשמני הארץ" – על יעקב להתנהג "בעקבה וברמייה", ברמאות, להתלבש ב'בגדי עשיו', ויותר מכך "שחמד אותן מן נמרוד" (תולדות כז,טו וברש"י), ממי שהמריד את כל העולם על הקב"ה (רש"י נח י,ח), היינו הנהגה שלכאורה אינה מתאימה ליעקב.

כשיעקב יושב ולומד תורה – ניכרת מהותו האמיתית של יעקב. אלה בגדי יעקב האמיתיים, "ויעקב איש תם יושב אוהלים" – "אוהלו של שם ואוהלו של עבר" (תולדות כה,כז וברש"י), תורה שבכתב ותורה שבעל פה (אוה"ת ח"א קמה). אבל כשיהודי ניגש לבירור הדברים הגשמיים, הוא 'מתלבש' בהתנהלות שבחיצוניות נראית כמו בגדי עשיו ונמרוד, 'בגדים' שאין ליעקב שום שייכות אליהם, אבל באמת זוהי 'רמאות' בלבד, והכול נעשה 'לשם שמים', כדי להוציא את ניצוצות הקדושה שבדברים הגשמיים.

בשבת מתעלים ל'ישראל'

זוהי העבודה בדרגת 'יעקב'. בדרגה זו הגשמיות מעלימה ומסתירה את הקדושה, וכדי לברר ולהעלות אותה יש צורך ברמאות, "בעקבה וברמייה". אבל יש דרגה עליונה יותר בעבודת ה', והיא "**ישראל**" – כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל". כל ההעלמות וההסתרים נובעים משם 'אלוקים', בגימטרייה 'הטבע', ואילו 'ישראל' הוא "כי שרית עם אלוקים" – שיהודי הוא שר ומושל על הטבע, ואז גם הגשמיות אינה מסתירה לפניו, והעיסוק בגשמיות אינו צריך להיות באופן של רמאות, אלא מורגשת גם בה האלוקות **בגלוי**, "בשררה ובגילוי פנים".

כאמור, שתי הדרגות קיימות אצל כל יהודי. וזה פירוש השמות: **יעקב** – י' עקב; **ישראל** – לי ראש. כאשר מאיר ביהודי ה'עקב' של הנשמה בלבד, הדרגה התחתונה שבנשמה, הרי אז הגשמיות מעלימה ומסתירה, והעבודה עם הגשמיות צריכה להיות באופן של רמאות. וכאשר מאיר ביהודי ה'ראש' של הנשמה, הדרגה העליונה שבנשמה, כי אז הגשמיות אינה מפריעה, שכן "שרית עם אלוקים", וגם בגשמיות הוא רואה קדושה בגלוי.

זה ההבדל בין ימות החול ליום השבת: בימות החול יהודי שרוי במדרגה נמוכה יותר. ה'עקב' שבנשמה בלבד הוא המאיר בו, ולכן הגשמיות מסתירה על הקדושה, והיחס אל הגשמיות הוא באופן של 'רמאות'.

כיקרוב

עריכה: בנימין ליפקין | רכז מערכת: אהרן לוין | © כל הזכויות שמורות

להפצה, פרסום, תגובות ויצירת קשר - 072-279-2086 • KIKAROV10@GMAIL.COM | מו"ל: מעיינותיך

לעומת זה, בשבת מאירה ביהודי דרגה נעלית יותר של הנשמה, ה'ראש' של הנשמה, וגם העולם מתעלה למצב נעלה יותר, ואז אין צורך ברמאות, שכן גם בגשמיות מורגשת קדושה בגלוי.

הבדל זה בולט ביחס לאכילה ושתייה בין ימות החול לשבת: האכילה בימי החול אינה מצווה ואינה קדושה. אדרבה, המאכל הגשמי והחומרי עלול לגרום לאדם ירידה והגשמה. לכן נדרש שהאכילה תהיה 'לשם שמים'. כלומר, היהודי נדרש להיזהר **שלא** לחוש עונג באכילה עצמה, ועליו לכוון שהאכילה היא אמצעי בלבד כדי שיהיה בריא ויהיה לו כוח לעבוד את ה'. לעומת זה, בשבת מצווה "**לענגו** בעונג אכילה ושתייה" (שו"ע אדה"ז או"ח סי' רמ"ב). האכילה עצמה והעונג שבאכילה נהפכים למצווה, כמו הנחת תפילין. המאכל הגשמי עצמו מתעלה ונעשה עניין של קדושה **בגלוי**.

זה פשר המלחמה של יעקב עם שרו של עשיו - היא מסמלת את המלחמה של יהודי עם הגשמיות בימות החול, לברר את ניצוצות הקדושה שבעשיו על-ידי ההתלבשות ב"בגדי עשיו", שזוהי העבודה של 'יעקב' - "בעקבה ובמרמה". אך לאחר שהיהודי **מנצח** את "שרו של עשיו", כשבאה השבת, מאיר אצלו **הראש** של הנשמה, ואז "לא יעקב ייאמר עוד שמך כי אם **ישראל**" - הוא רואה גם בגשמיות קדושה בגלוי.

בשבת מאירה ביהודי דרגה נעלית יותר של הנשמה, ה'ראש' של הנשמה, ואז אין צורך ברמאות, שכן גם בגשמיות מורגשת קדושה בגלוי

השבת וימות החול

אך גם לאחר שהוא נקרא בשם 'ישראל' לא פסק השם 'יעקב', אלא "הדר אהדריה קרא", והוא מוסיף להיקרא גם 'יעקב'. שכן אחרי השבת היהודי נדרש לחזור ולרדת למדריגת 'יעקב', להתעסקות עם העניינים הגשמיים כפי שהם מסתירים על הקדושה. רצון ה' הוא שיהודי יעבוד אותו בשתי הדרכים, הן בעבודה של 'יעקב', כאשר הגשמיות מסתירה על הקדושה והיהודי 'נלחם' בהסתר ומברר ומעלה את הגשמיות, הן בעבודה של 'ישראל', כאשר גם בגשמיות עצמה נראית ומורגשת קדושה בגלוי.

ושני אופני העבודה משפיעים זה על זה ומוסיפים האחד בשני: העבודה כדבעי בימי החול היא הכנה לשבת; והמצב המרומם והנעלה של השבת נותן כוח לימי השבוע שלאחריו.

בשבת יהודי עומד במצב מרומם ונעלה. אין לו שום עסק עם ענייני העולם. כל היום הוא עסוק בלימוד ובתפילה, ואפילו האכילה הגשמית נהפכת למצווה וקדושה כנ"ל. אבל כדי שבשבת תהיה האכילה באמת לכבוד שבת, הדבר תלוי בהכנה בימי החול, על-ידי ההשתדלות להימנע מלשקוע בתענוגים גשמיים ובמאמץ לכוון שהאכילה תהיה לשם שמים. זה נותן כוח שבשבת יהודי יתרומם לגמרי מהגשמיות וגם האכילה שלו תהיה קדושה.

ומאידך גיסא, הרוממות של שבת נותנת כוח שאחר-כך, כשיהודי חוזר למצב של 'יעקב', להילחם עם ההעלם וההסתר של גשמיות וחומריות העולם - שיצליח בעבודתו, ויתרה מזו, שאחרי השבת יהיה זה 'יעקב' נעלה יותר. אמנם אחרי השבת יהודי חוזר ללבוש את "בגדי עשיו", אבל באופן 'עדין' יותר, וזוהי הכנה לשבת הבאה. וכך היהודי הולך ומתעלה בעבודתו בעליות אין-סופיות.

[לפי זה מוסבר בחסידות מה שאומרים בזמירות של מוצאי שבת "אל תירא עבדי יעקב" (ואף-על-פי שבחב"ד לא נהוגה אמירת הזמירות, הן מוסברות בתורת חב"ד):

בשבת יהודי עומד בדרגת 'ישראל'. מאירה בו ה'נשמה יתרה'. הוא מרומם מהעולם וחש קדושה בלבד. אבל בבוא מוצאי שבת הנשמה היתרה מסתלקת, ועליו לחזור לעבודה של 'יעקב', לרדת לענייני העולם הזה, ללבוש שוב את "בגדי עשיו". ואז היהודי מתיירא - האומנם יוכל להתמודד עם העולם כפי שהוא במצב שמעלים ומסתיר, ולעשות את כל מעשיו 'לשם שמים'? לכן אומרים לו: "אל תירא עבדי יעקב" - הקב"ה נותן כוח לכל יהודי, ומהשבת לוקח היהודי את הכוח לעבודה של ימי החול].

זה הביאור על כך ש"כל הקורא לאברהם אברם עובר בלאו", ואילו יעקב אבינו לעולם נקרא בשני השמות יעקב וישראל: נתינת השם אברהם **ביטלה** את השם אברם, ואולם נתינת השם 'ישראל' היא הוספה על השם 'יעקב', שכן שני השמות יעקב וישראל מורים על שני אופני העבודה שצריכים להיות תמיד אצל כל יהודי, הן העבודה של 'יעקב' הן העבודה של 'ישראל'. לכן "הדר אהדריה קרא".

(על-פי לקוטי שיחות כרך ג, עמ' 795)

יוסף יעלה עליכם

הגה"ח הרב יוסף יצחק גורביץ' שליט"א, משפיע ישיבת 'תומכי תמימים' במגדל העמק בשיחת הכנה מאלפת לקראת י"ט כסלו הבעל"ט • על כוחה של תורת החסידות והתמורה שהיא מחוללת בשכל האדם, ברגש האדם ובעולם כולו • על סגולתו של כוח המעשה שיכול לחולל פלאות ולשנות אדם מן הקצה אל הקצה • על סיפורים נפלאים ששמע ואצר מפי חסידי קדמאי ועל מעשה מטלטל שהוא עצמו מכיר היטב • לחיים ולברכה

בנימין ליפקין

זקנו הרחב של המשפיע הגה"ח רבי יוסף יצחק גורביץ', משפיע ישיבת 'תומכי תמימים' במגדל העמק, יורד על פי מידותיו. קומתו התמירה משתוחחת מעט. לחלוחית בעיניו ולפתע קולו נשנק. האותיות הבאות על דל שפתיו אך הוא מתקשה להביע אותן. בכי חרישי בוקע מכל חזותו. המחזה הזה שב וחזר על עצמו מספר פעמים במהלך השיחה – כל אימת שרק סיפר משהו והגיע אל רגע השיא שלו או ציטט מדויקות מסר שאותו אצר והפנים וברצותו להעבירו הלאה. למעשה, לא הייתה זו שיחה מן המניין אלא התוועדות רוויית תוכן ורגש.

במשך שנים נמנה הרב גורביץ', משלוחי הקודש ששיגר הרבי בשנת תשל"ו לארץ הקודש, עם הדמויות הנאדרות בעולמה של 'תומכי תמימים'. הוא המשפיע של הישיבה הנודעת במגדל העמק, המאכלסת מאות עמלי תורה הגדלים לתורה ולחסידות. להתוועדויותיו יצא שם דבר ואין מי שלא נשבה בקסמן. ערב היום הגדול והקדוש י"ט בכסלו, יום הילולת הרה"ק רבי דוב בער, המגיד ממזריטש זי"ע וחג הגאולה של רבנו הזקן בעל התניא זי"ע, לקראת ההתוועדות הגדולה בבנייני האומה בה ייטול חלק מרכזי, עלינו למעונו לשמוע מפיו מהני מילי מעלייתא.

ימי חורפו של הרב גורביץ' עברו עליו בישיבת 'תומכי תמימים' המעטירה אשר בברינוא שבצרפת. שם ספג תורה וחסידות מאת המשפיע הנודע רבי ניסן נמינוב זצ"ל, דמות קמאית שעליה התבטאו כי בה

התגלמה דרגת ה׳בינוני׳ של ספר התניא.

איך היה נראה י״ט כסלו במחיצת ר׳ ניסן, ביקשנו תחילה לשמוע. כשאך שמע את צמד המילים ׳ר׳ ניסן׳, אורו עיניו של איש שיחנו, חיוך רחב התפשט על פניו. נימה של געגוע נשזרה בקולו עת החל לספר:

כל י״ט כסלו היה ר׳ ניסן מספר את הסיפור הבא. כל שנה מחדש היה חוזר על כך מילה במילה וראינו עד כמה היה חשוב וקדוש אצלו הדבר. ר׳ ניסן עצמו החל להיות משפיע בעודו נער בן 19. לפניו היה המשפיע הרה״ח ר׳ יחזקאל (חאצ׳ה) פייגין הי״ד. כשר׳ חאצ׳ה נקרא על ידי הרבי הריי״צ לשמש כמזכירו, הורה לו הרבי שיבחר מישהו מהבחורים שיכהן במקומו כמשפיע והוא בחר בר׳ ניסן.

ר׳ חאצ׳ה היה עם הרבי הריי״צ בריגה, שאליה היגר לאחר שעזב את רוסיה, ואילו ר׳ ניסן נותר על אדמת רוסיה. בין השניים נשמר קשר מכתבים. ופעם אחת, באחד המכתבים, תיאר לו ר׳ חאצ׳ה לר׳ ניסן את התיאור הבא. לקראת חג הפסח, ביקש ממנו הרבי הריי״צ שיעשה את שני לילות הסדר עמו במחיצתו ולא ישוב לביתו כמנהגו מדי יום. ר׳ חאצ׳ה, שקרוב היה למלכות, הרהיב עוז והציב בפני הרבי תנאי: אם יבטיח לי הרבי כי ביתי יהיה כשר לפסח כהלכתו ובכל ההידורים, אף על פי שאני עצמי לא אהיה שם כדי לפקח על כך, הנני מסכים. על אתר העניק לו הרבי את ההבטחה.

כשר׳ ניסן היה מספר זאת, היה עושה אתנחתא ומחדד: הרי הדבר הזה תלוי בבחירת האדם ובבני הבית שיהיו במקום, ומכל מקום כך הבטיח לו הרבי. במשך היומיים של החג, זכה ר׳ חאצ׳ה לקירובים רבים ושמע מפי קודשו סיפורים רבים. אחד הסיפורים היה שכשלקחו

המונים מכל חוגי הקשת מסתופפים בהתוועדות י"ט כסלו בבנייני האומה בשנים עברו

את רבנו הזקן מביתו בליאזני למאסר, היו שם חסידים שהתגודדו מחוץ למעונו. כשאחד החסידים ראה שרבנו הזקן עולה למרכבה השחורה, נפל ארצה והתעלף. חסידים ניסו להעירו מעלפונו בדרכים שונות ללא הועיל. היה שם פיקח אחד שאמר: הרי הסיבה של התעלפותו היא משום שראה איך אוסרים את הרבי; הבה נלחש על אוזנו שהרבי השתחרר מהמאסר. וכך הווה. לחשו זאת על אוזנו והחסיד התעורר.

כעבור זמן מה, נוכח לראות שלשווא אמרו לו את הדברים וכי רבנו שרוי במעצר. פעם שנייה הוא כבר לא התעלף... ר' ניסן היה מטעים זאת ומחדד לכולנו את ההבדל בין ההתרגשות והכאב הראשוניים לבין דבר שכביכול התרגלנו אליו ואין הוא פועל עלינו את אותה התעוררות.

ר' ניסן הוסיף וציטט את אשר סיפר לו ר' חאצ'ה באותה איגרת מפי כ"ק אדמו"ר הריי"צ על ימי מאסרו של רבנו הזקן. מתברר שהיה מניין של חסידים שקיבל על עצמו להתענות מדי יום ביומו ורק לאחר צאת הכוכבים לשבור את הצום בטעימת־מה. הם היו שרויים בצום מדי יום, מאסרו חג הסוכות - אז נאסר רבנו - עד ליל י"ט כסלו. אתא ובא ליל י"ט כסלו, יומא דהילולא רבה של הרה"ק המגיד ממזריטש זי"ע, והחבורה ישבה להתוועד. בעיצומה של ההתוועדות נרדם החסיד הנזכר שהתעלף בעת המאסר, וגם הוא היה בין החבורה.

כשהתעורר סיפר לחבריו: חלום חלמתי. השתרר הס וכולם היטו אוזניהם לשמוע את דבריו. והוא סיפר כי ראה בחלומו את הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטבסק שאמר לו: בשמים נהוג שבכל יום הילולא מתכנסים ובאים צדיקים להיכל בעל ההילולא לשמוע את תורתו. גם השנה התקבצו ובאו לרבנו המגיד. מימינו ישב מורנו הבעש"ט הקדוש ומשמאלו האר"י הקדוש. כשסיים הרב המגיד לומר את דברי תורתו, פרץ בבכי ואמר: תלמידי ר' זלמן יושב במאסר ותורת החסידות בסכנה. אני מבקש לעשות טובה עבורו. פתאום בא הרשב"י והושיב בית דין שפסק שאדמו"ר הזקן יצא לחירות.

הרבי הריי"צ שסיפר את הדבר כולו לר' חאצ'ה אמר לו: אצל חסידים תמיד החזיקו שחלומות שווא ידברו כפשוטו, אבל ידעו גם להבחין אם יש משהו מיוחד שצריך לשים אליו לב ואם רואים את הרבי בחלום יש לכך משמעות. כשמוע החסידים את דבר החלום, התעודדו מאוד ואולם גמרו אומר בלבם כי כל עוד לא תגיע ידיעה רשמית שרבנו הזקן יצא ממאסרו ימשיכו בתעניתם אבל הם צמו בהקלה מסויימת. כך המשיכו להתענות עד אמצע חג החנוכה. רק אז הגיעה הידיעה מפטרבורג כי רבנו הזקן יצא לחירות ביום י"ט כסלו. או אז חדלו מתעניתם.

כאמור, את הסיפור הזה היה מספר ר' ניסן מדי שנה בשנה בי"ט כסלו ולא היה מחסיר שום פרט. נקפו השנים. כעבור שנים, הופיע לראשונה 'ספר השיחות תרצ"ו' ובו מצאתי את הדברים בשם אדמו"ר הריי"צ והמה מדויקים להפליא, בדיוק כפי שזכר ר' ניסן וסיפר. כמדומני ששם גם מופיע מה הייתה התורה המדויקת שמסר הרב המגיד באותה הילולא שמימית. הסיפור הזה היה יקר אצל ר' ניסן עד מאוד.

חסידות במוח וברגש

ביקשנו לשמוע מפי הרב גורביץ': **כיצד יכול לימוד החסידות להשפיע על כל אדם באשר הוא ומה תהיה התשובה למי שישאל: לאו כל מוחא סביל דא. לא כל אחד מסוגל ללמוד ולהבין אודות 'אורות וכלים', 'ייחודא עילאה' ו'ייחודא תתאה'.**

נענה הרב גורביץ' ואמר: תורת החסידות באה, בראש ובראשונה, להפוך את האמונה בה' לדבר חי ומוחשי וחלק ממציאותו של האדם בכל הרבדים. נתחיל מהשכל. אנו אומרים כל בוקר לפני תפילת השחר: "כי הכל הבל לבד הנשמה הטהורה". רבנו הזקן קובע שהנשמה מתלבשת במוח. במוחו של האדם יש הבנה, השגה, חקירה וחיפוש. בטבעו מבקש האדם לחקור ולהבין. אבל רק באמצעות תורת החסידות הוא יכול להגיע לידי הבנה אמיתית מלאה שמלוא כל הארץ כבודו ואין עוד מלבדו.

> "כשאחד החסידים ראה שרבנו הזקן עולה למרכבה השחורה, נפל ארצה והתעלף. חסידים ניסו להעירו מעלפונו בדרכים שונות ללא הועיל. היה שם פיקח אחד שאמר: הבה נלחש על אוזנו שהרבי השתחרר מהמאסר"

לא ברמה תיאורטית או מופשטת אלא באופן שכלי ונהיר.

תורת החסידות לוקחת את המציאות הריאלית ומלבישה לתוכה את האלוקות המחיה אותה. "בראשית ברא אלוקים". אכן הקב"ה ברא את זה; זה לא בדמיון ולא בהצגה. זהו עולם חי על כל מה שיש בו, ומכל מקום כל ההופעה הזו של העולם אינה סותרת לקיומו של הקב"ה אלא בדיוק להפך: היא מהווה הוכחה ניצחת לקיומו. הכל מתחיל מהנקודה היסודית הבסיסית, שהכל נברא יש מאין ובכל רגע ורגע הכל מתהווה ומתחדש. זו המתנה של חסידות ליהודי בעולמו: החסידות מחזקת את האמונה של האדם ומביאה אותו לשלווה פנימית, ולא רק זה אלא מביאה את האדם לידי שלימות. שלא יטאטא שאלות שמתעוררות לו ויתעלם מהן כי הוא מצווה להאמין וזהו, אלא הכול יתיישב בשכלו באופן מסודר ומלא.

תורת החסידות מטעימה את הלומד וההוגה בה בקיום החזון של אחרית הימים: 'ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר'. השכל הריאלי מקבל בתורת החסידות את ההבנה במעלת איש ישראל ובחירת הקב"ה בו לעשות לו יתברך 'דירה בתחתונים'. העניינים הללו בתורת החסידות מקבלים הבהרה ברורה ומקנים לאדם העובד את קונו שלמות אמיתית.

עניין נוסף שקיים בחסידות הוא הרֶגֶשׁ. רגש לבבי ועמוק בעבודת ה'. אינני יודע אם יש עוד בנמצא תיאורים עילאיים כמו אלו שהרבי הריי"צ מתאר בספרו 'ליקוטי דיבורים'. הרי הרגש הגשמי של האדם שרוי כולו בענייני עולם הזה, ותורת החסידות מצליחה להנחיל בתוך הרגש הגשמי עניינים רוחניים. אין לך דבר שהוא יותר משובב נפש מסיפור חסידי עשיר. זכור לא אשכח, כד הווינא טליא, איך אבא ע"ה היה מספר לנו סיפור חסידי וכל בני הבית היו מתרגשים ומתרוממים טפח וטפחיים מעל הקרקע. את העושר הזה צריך לשמר ולטפח. עם כל הכבוד לעושר סיפורי החסידים המודפסים, אין כמו לשמוע אישית סיפורים מפי חסידים כי אז הכל חי, אותנטי וחודר אל הלב. הילד רואה איך האבא מספר ולא רק מה הוא מספר.

אבל זה לא רק סיפור. הסיפור אינו אלא דוגמה. אין עוד כדוגמת החסידות המסבירה ממה הנפש מתלהבת, למה הנפש חושקת וכיצד ניתן להשביעה. ויש גם רעיונות חסידיים שטובלים ברגש. לכל יהודי חסידי יש רגש שמעניק לו חיות. אם זה רגע שבו זכה בעצמו להיות אצל הרבי ואינו יכול לשכוח אותו לעד. אם זה רגע בהתוועדות שחולל בו שינוי עמוק, מהותי ומטלטל. אלו דברים שנחרטים בנשמה.

רובד שלישי ונעלה יותר מהשכל והרגש שאותם מנינו זה עתה הוא המשכת אלוקות בעולם. כשיהודי לומד מאמר חסידות בהבנה ובהשגה, הוא מחבר את הקב"ה עם העולם. כמו לא היה די בכך שהוא הנחיל את ההבנה והרגש האלוקיים בתוכו, הוא גם ממשיך אלוקות בעולם. אלו דברי אלוקים חיים שבעצם הלימוד שלהם, אליבא דנפשיה, יורדת אלוקות לעולם.

כוחו של המעשה

שנים רבות חלפו מאז חג הגאולה. ובכל זאת, מדי שנה בשנה, חוגגים זאת ביתר שאת וביתר עוז. כאן בארץ הקודש עשרות אלפים מכל החוגים עומדים ליטול חלק באירוע שבוע החסידות בבנייני האומה. האומנם לאחר כל כך הרבה שנים, כשב"ה אין קטרוג על תורת החסידות, יש מקום לשמחה כזאת ביום הזה?

ראשית כל, הלוא רבנו הזקן ניבא כי "זה היום יוקבע למועד תמידי בישראל", ולכן בהחלט ראוי לחגוג אותו גם בחלוף שנים רבות מאז אותו קטרוג. שנית, ידועים דברי האריז"ל על הפסוק "והימים האלה נזכרים ונעשים", שכאשר הם 'נזכרים' הרי הם מתחדשים ו'נעשים'. אנחנו חוגגים את יציאת מצרים אפילו כשאיננו עוד עבדים לפרעה, אלא מוצאים את הרעיון של יציאת מצרים גם בחיים העכשוויים שלנו.

> "בחלוף כרבע שעה, יוצא הרב גרונר ושואל בקול: מישהו הכניס עכשיו לרבי מכתב בצרפתית? החברה'מן הזה הזדקף מיד ואמר: כן, אני מסרתי לרבי מכתב בצרפתית. בוא, קורא לו הרב גרונר, יש לך תשובה"

וכך הגאולה של י"ט כסלו מתחדשת בכל שנה ושנה בתוך החיים שלנו. אמנם ב"ה אין עכשיו קטרוג כמו שהיה אז, אבל עדיין עלינו להתמודד עם ה'מקטרג' הפנימי שמנסה למנוע מאיתנו את החיבור עם האור של פנימיות התורה. לאחד הוא אומר שאין הוא ראוי לתורה נעלית כזאת. את השני הוא מפתה בטענה שעליו למלא תחילה את כרסו בש"ס ופוסקים. לשלישי הוא מכניס מחשבות שאין לו זמן ללימוד החסידות. וכך הלאה. לכל אחד ואחד מאיתנו עדיין יש עבודה רבה ואתגר גדול. עלינו לאחד את המציאות שלנו עם אלוקות. להביא לידי שלמות את התכלית של 'וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר'. וזה קורה על ידי לימוד החסידות.

זו השמחה הגדולה, על האפשרות שניתנה לנו ועל גילוי תורת הבעש"ט ותלמידיו, וכפי שהוארה והוסברה במיוחד ובאופן של חכמה בינה ודעת על ידי רבינו הזקן בעל השמחה. ביום הזה אנחנו שמחים ומקבלים כוחות להתחבר יותר ללימוד פנימיות התורה ולהאיר באמצעותה את נפשנו.

האם לדעתכם רואים בעולם סביבנו שינוי והתקדמות לכיוון הזה של ההתאחדות עם האלוקות שעליו אתם מדברים?

בעת ביקורו הראשון של כ"ק אדמו"ר הריי"צ בארצות הברית - שנמשך על פני קרוב לשנה (מאלול תרפ"ט עד תמוז תר"צ) ונועד כולו לחיזוק היהדות שם - הקדיש הרבי דברים נפלאים במהלך סעודת משיח, באחרון של פסח, אודות איגרתו הנודעת של מורנו הבעש"ט זי"ע לגיסו, רבי גרשון מקיטוב (אגב, המכתב המקורי הזה קיים עד היום הזה בספרייה של הרבי).

אין מי שאינו מכיר את נוסח הדברים שם. הבעש"ט מספר שבעת עליית נשמה שלו, בראש השנה תק"ז, הגיע להיכלו של משיח. ושאל: אימתי קאתי מר, והמשיח ענה לו לכשיפוצו מעיינותיך חוצה.

הרבי הריי"צ הקשה על כך: הרי הבעש"ט ידע ללמוד; היה בקי בש"ס ופוסקים וכל רז לא אניס ליה - מסופר שכל התקרבות הרה"ק המגיד ממזריטש אל הבעש"ט הייתה מפאת גאונותו בתורת הנגלה - אם כן, בוודאי ידע את דברי הגמרא, שר' יהושע בן לוי פגש באליהו הנביא ושאל אותו אימתי משיח מגיע. אליהו הנביא שלח אותו למשיח עצמו. שאל רבי יהושע בן לוי, היכן אמצאנו ונענה: בפתחה של רומי. שב ושאל רבי יהושע בן לוי, הא כיצד אדע מיהו, והעניק לו אליהו הנביא סימן: אם תראה אדם חבוש בתחבושות ואינו מסיר את כולן אלא מסיר אחת ומיד חובש אחרת תחתיה וכן על זה הדרך, תדע שהוא המשיח. ומדוע

עושה דווקא כך, כדי להיות מוכן לרגע שבו יוטל עליו להביא את הגאולה ולא להתעכב אף לא לרגע.

הלך רבי יהושע בן לוי לפתחה של רומי, ראה את המשיח ושאל אותו: אימתי קאתי מר. והשיבו: היום. חלף עבר היום ושוב פוגש ריב"ל את אליהו הנביא, מספר לו על דבריו של משיח וכמו מביע בפניו טרוניה, כיצד זה אמר לי היום והוא לא בא. העמידו אליהו הנביא על אמיתתם של דברים לאמור: היום - אם בקולו תשמעו.

שואל הרבי הריי"צ: גם שאלתו של הבעש"ט היא (כמעט) באותו הנוסח. אם כן, מה פשר השאלה ובעיקר מה פשר תשובתו של משיח אליו. והרבי מותיב ומפרק: שאלתו של הבעש"ט הייתה חזקה ונוקבת והיא בלשון תביעה. אתה, המשיח, השבת היום, כשהמשמעות היא 'היום אם בקולו תשמעו'; אני לא יושב בביתי אלא הולך ומסתובב במקומות רבים והנני רואה שכבר התקיים 'אם בקולו תשמעו'. אני יכול להעיד שהתנאי הזה התקיים.

ועל כך עונה לו המשיח: לכשיפוצו מעיינותיך חוצה. בשעה שיסתכלו כולם אחד על השני כמו שאתה מסתכל על יהודי. כשהבעש"ט היה מביט ביהודי היה רואה את פנימיותו. ידוע הרי הסיפור שהרבי סיפר אודות השתדלותו של הבעש"ט לפגוש יהודים ולדרוש בשלומם ולו על מנת שיאמרו שוב ושוב, ברוך ה', בעזרת ה', בהחילו על כך את הכתוב 'ואתה קדוש יושב תהילות ישראל'. ובכן, אומר לו המשיח לבעש"ט, כשכל יהודי יתבונן בזולתו כשם שאתה מתבונן בו ויביאו לכך שפנימיותו של כל יהודי תפרוץ החוצה - או אז יתקיים 'היום אם בקולו תשמעו' בשלימות.

ובכן, לשאלתך, על השמחה הגדולה ביום הזה והאם העולם מתקדם אומר כך: יחד עם זה שיש לנו עוד עבודה פנימית ואתגרים הרי שכיום הזה רואים במוחש את דברי הרבי שהעולם כולו מחובר לאלוקות ומוכן לבוא הגאולה. כי דווקא בעולם המעשה ובמישור המעשי, הקשר הנצחי של כל יהודי ליהדותו הולך ונעשה מובהק ומוחשי יותר.

הרבי פעם דיבר על כך שההכנה הגדולה לביאת המשיח היא דווקא בתחום המעשה. הרבי התבטא: בזמן הגמרא עיקר העבודה היה בלימוד תורה, ועתה בעקבתא דמשיחא, המעשה הוא העיקר. ואכן עינינו הרואות כיצד העולם הולך ומתפתח במישור זה. ניקח לדוגמה דברים פשוטים עד מאוד. לולב ואתרוג - פעם, לא לפני הרבה מאוד שנים, בכל קהילה לראש הקהל היו לולב ואתרוג והקהל כולו היה מברך עליהם. זה גם היה קשה להשגה וגם היה כרוך בממון רב. זכור לא אשכח כיצד כשהגעתי בצעירותי לכפר חב"ד בפעם הראשונה מחוץ לארץ, ראיתי את ילדיו של הרב אשכנזי זצ"ל צועדים לבית הכנסת וכל אחד עם לולבו בידו, לכל אחד היו ארבעת המינים משלו. ולא רק הם. כאלו היו רבים מילדי הכפר. התפעמתי מזה כל כך. היום המחזה הזה רווח.

יש לכך אין סוף דוגמאות. היום כל נער בר מצווה מניח תפילין מהודרות ביותר, עם כתב נפלא ועם דיוק מקסימלי בריבוע, בגודל מפואר. איפה היו הדברים הללו פעם. במעשה המצוות חלה התפתחות עצומה. הקב"ה אומר לעם ישראל: תעשו מעשה ואני אסיר מכם כל מגבלה. רק תעשו.

הבה נתבונן בכך. אתה ניגש ליהודי ברחוב עם לולב, צמח מוזר וגדול שאליו חוברים עוד עלים שונים ופרי הדר ומציע לו, בוא תברך, תחזיק ביד ותנענע. אתה רואה איזו נהרה נסוכה על פניו בגשתו לעשות זאת. יש כאלו שאכן אינם נענים, אבל רובם ככולם נענים בשמחה. מה קורה פה, מה פשר השמחה הזו. יהודי מרגיש: אני ברגע זה מקיים מצווה של הקדוש ברוך הוא.

שווה בנפשך: לא ישבת ולמדת עמו את אחדות ה', לא הרצית באוזניו עניינים של חובת הלבבות. לא הצעת לו אלא מעשה.

הנה כי כן, כשניגשים ליהודי, ומציעים לו בצורה נעימה לעשות מצווה, הנחת תפילין או נטילת לולב, הוא עושה זאת בצורה נעימה ובשמחה גלויה. זה כל מפעל השליחות שהקים הרבי - להביא לידי גילוי את פנימיותו של כל יהודי. כל שליח בכל מקום שהוא נמצא, עובד

> "זו המתנה של חסידות ליהודי בעולמו: החסידות מחזקת את האמונה של האדם ומביאה אותו לשלווה פנימית, ולא רק זה אלא מביאה את האדם לידי שלימות. שלא יטאטא שאלות שמתעוררות לו ויתעלם מהן כי הוא מצווה להאמין וזהו, אלא הכול יתיישב בשכלו באופן מסודר ומלא"

מבוקר עד לילה לגלות את הנקודה הפנימית החבויה בכל יהודי.

אספר סיפור שימחיש זאת. כשהייתי בחצר הרבי בצעירותי, עמדתי פעם בחורף תשל"ה עם עוד מספר בחורים ליד 'טנק המבצעים' ברחובה של מנהטן. עבר ברחוב אדם מבוגר, בשנות השישים המתקדמות. באנגלית הרצוצה שלי שאלתי אותו אם הוא יהודי והוא השיב לי בחיוב. שבתי ושאלתי אם ירצה להניח תפילין. בתגובה, הוא עונה לי ביידיש: דבר איתי ביידיש, מה אתה צריך לשבור את השיניים באנגלית. התחלנו לשוחח אך הוא סירב בתוקף להצעתי להניח תפילין. ניסיתי לשכנעו והוא אומר לי: שמע נא, נולדתי בקרמנצ'וג שבאוקראינה, הייתי יתום מאבא וכדי לעזור בכלכלת הבית כבר בגיל צעיר ביותר עבדתי במפעל הטבק של החסיד הנודע, ר' שמואל גוראר'. אני יודע ומכיר הכול. אינך צריך לספר לי מאומה. אבל לארצות הברית הגעתי בגיל 16 ומיום שדרכתי בארצות הברית לא הנחתי תפילין.

כששמעתי מפיו וידוי כזה, על שנים כה רבות שבכל מהלכן לא הניח תפילין, לא ידעתי את נפשי. דיברתי ודיברתי על לבו ושום דבר לא עזר. בשלב מסוים, ה' הטוב שם בפי את המילים הבאות: יודע מה, אם אינך רוצה להניח תפילין, בוא תעלה רק ל'טנק', הואל נא להיכנס ולראות כיצד זה נראה מבפנים. הוא נענה להצעה. הוא עולה במדרגות ונכנס פנימה. היו שם מספר בחורים (הרב גורביץ' נוקב בשמותיהם המלאים) שעסקו בהנחת תפילין ליהודי אחד. הוא מסתכל לרגעים אחדים ואז אומר בספונטניות: אפשר תפילין? אחרי חצי שעה של ניסיונות לשכנעו שעלו בתוהו, לא ידעתי מה הוא רוצה. והוא מצביע על אחד מזוגות התפילין שהיו שם.

זה היה יום חורפי והוא היה עטוי שכבות. לנגד עיניי הקרועות מתדהמה הוא משיל מעצמו את המעיל, הסודר, מפשיל את שרוול חולצת הצמר החורפית. הוא היה כאמור יהודי מבוגר וכל זה ארך זמן. ואז בעדינות אני מניח לו את התפילין של יד ואומר לו: עכשיו צריך לברך. אך יוצאות מפיו המילים 'ברוך אתה' והוא פורץ בבכי מטלטל וקורע לב.

כשהרב גורביץ' מספר את הסיפור גם עתה הוא משתנק מבכי ואז הוא מתעשת וממשיך לתאר: אני לא זוכר כזאת התפרצות. כל מי שהיה שם ב'טנק' בכה יחד איתו. ואז אני כורך סביב ידו את הרצועות, מניח לו תפילין של ראש ומושיט לו דף עם נוסח קריאת שמע. שוב חוזר על עצמו המחזה. הוא מניח את ידו על עיניו, אומר 'שמע ישראל' ושוב בוכה בדמעות שליש.

כשחלץ את התפילין, הוא אמר לי: איפה הרבי מליובאוויטש גר? עניתי לו: 770 איסטרן פארקווי. והוא אמר: אני מוכרח להגיע אליו ולהודות לו שהוא גרם לי להתעורר בתשובה. הוא נפרד ממני בלחיצת יד, חצה את הכביש, אך למרבה הפתעתי הוא לא עזב את המקום. אלא נותר לעמוד בקרבתנו עד שקיפלנו את הציוד ועזבנו את השטח. מה אומר לכם, הלוואי שלי ביום הכיפורים תהיה אותה התעוררות נפש מסעירה כמו שיהודי זה חווה.

אבל התבוננתי בדברים ושאלתי את עצמי: מה היה פה. יהודי במשך עשרות שנים רצופות לא הניח תפילין. גם כשהצעתי לו וניסיתי לשכנע בכל דרך, סירב בכל תוקף. ואז הוא עולה ורואה בעיניו איך יהודי צעיר עטור בתפילין. וזה מה שמטלטל אותו. הוא ראה את מעשה המצווה. הוא לא ראה התרגשות מיוחדת בפניו של אותו צעיר. הוא ראה אותו מניח תפילין וזה מה שגרם לו להתעורר. מעשה המצווה עצמו, בלי שום דיבור, פעל עליו את העניין.

הרבי אכן דיבר באותם ימים על פעולתם של ה'טנקים'. שכולם יראו שיש קדושה בתוך העולם. הרמב"ם כותב שאדם ישתדל לגור במקום של אנשים שמקיימים מצוות כי שם האוויר נקי יותר ובריא יותר. זה כוחו של מעשה המצוות. וזה התפקיד המוטל עלינו כיום הזה.

חייתני מיורדי בור

בפי הרב גורביץ' יש סיפור מיוחד שהוא היה לו עד שמיעה מכלי ראשון. סיפור הממחיש את כוח ראיית פני הרבי המסוגל להציל מרדת שחת נפש יהודית. מדהים להיווכח מפיו כי מאז שסיפר את הסיפור, "יש עוד חמישה סיפורים, במקומות שונים בעולם שבאו בעקבות זאת".

"זה היה בהתוועדות יום ההילולא ג' תמוז אצל אחי הגדול, הרב שמואל גורביץ', השליח בעיר לְיון שבצרפת. אחי הזמין אותי להתוועד במקום ובאתי. בעיצומה של ההתוועדות קם אחי וסיפר לנוכחים את הסיפור הבא שאותו אספר עתה.

הרב גורביץ בשיחה ל'כי קרוב' השבוע

הדבר היה בשנת תשמ"ה, עשר שנים לאחר שאחי הגיע למקום לכהן כשליח. אחד הצעירים שהשתתף בשיעורים שם ואף נסע פעמיים לרבי, במסגרת הקבוצות שאחי היה מטיס מדי פעם, נכנס יום אחד לחדרו ומספר לו כי הוא עומד להינשא לנכרית רח"ל. אחי לא ידע את נפשו. ניסה לדבר על לבו, להניאו מהמעשה האומלל, אך הדברים נפלו על אוזניים ערלות. ואז נצנץ במוחו של אחי רעיון: איך אתה הולך לעשות דבר כזה בלי שהודעת לרבי? שאל אותו. הלה השיב במקום: יודע מה, אתה צודק. אני מחר טס לרבי ואדווח לו על כך.

אחי ר' שמואל מיד הרים טלפון לאחי הצעיר יותר, שבאותם ימים למד ב-770, והכין אותו כי עומד להופיע שם אותו בחור, וביקשו שישתדל להנחותו איך כותבים מכתב לרבי ואיך מגישים אותו למזכירות וכן הלאה. באותה הזדמנות צירף עמו אחי עוד מכתבים שהצטברו על שולחנו מאת יהודים שונים שביקשו את ברכת הרבי לדברים שונים.

למחרת, ברבע לאחת עשרה בבוקר, אחי הצעיר יוצא מבית חיינו ואת פניו מקדם אותו בחור. הטיסה מצרפת לניו יורק אורכת שש שעות. מסתבר שהלה לא השתהה ומיד קם ועלה על מטוס. אחי לחץ את ידו ובירכו בחום ושאל לפשר עמידתו בחוץ. הלה אמר: מה זאת אומרת. אני מחכה שהרבי יגיע מביתו ואגיש לו את המכתב שלי. אחי ניסה לומר לו: שמע, לא נוהגים כך, תכניס את המכתב למזכירות. אבל הצעיר הצרפתי בשלו: אני אמסור את מכתבי ישירות לרבי.

בשלב מסוים נפתחה הדלת הראשית של הבניין ומזכיר הרבי, הרב גרונר, הביט החוצה לראות אם הרבי מגיע. בראותו אדם שעומד על אם הדרך ונראה כממתין, סימן הרב גרונר לאחי תנועת נזיפה. אך אחי הצטדק באומרו: דבר איתו. זה לא אני. הרב גרונר ניסה לומר לצעיר באנגלית כי אין עושים כדבר הזה, אך זה התריס כנגדו: אני דובר צרפתית. הרב גרונר סב על עקבותיו ונכנס פנימה.

דקות אחדות לאחר מכן מכונית הרבי התקרבה. אחי כמובן מיהר להימלט מן המקום ולהשקיף ממרחק מה לראות כיצד ייפול דבר. הרבי יצא מהרכב, חלף על פני הצעיר הצרפתי ונופף לו לשלום בחיוך והלה התקרב והושיט לרבי את המעטפה. הרבי נטל בידו הקדושה את המעטפה ונכנס פנימה.

הצעיר נותר במקום והמשיך בשיחה עם אחי. בחלוף כרבע שעה, יוצא הרב גרונר ושואל בקול: מישהו הכניס עכשיו לרבי מכתב בצרפתית? החברה'מן הזה הזדקף מיד ואמר: כן, אני מסרתי לרבי מכתב בצרפתית. בוא, קורא לו הרב גרונר, יש לך תשובה.

יחד עם אחי נכנס הצעיר לחדר המזכירות והרב גרונר מראה להם את תשובת הרבי. במכתבו כתב הצעיר לרבי שני דברים. א, הוא תמה: מדוע התורה הקדושה מתערבת לי בחיים ואוסרת עליי דבר שבעיניי הוא טוב מוחלט? ב, יש לו בקשה: הבאתי כאן עוד מכתבים של בקשות ברכה. ואני מבקש מהרבי

"זכור לא אשכח, כד הווינא טליא, איך אבא ע"ה היה מספר לנו סיפור חסידי וכל בני הבית היו מתרגשים ומתרוממים טפח וטפחיים מעל הקרקע. את העושר הזה צריך לשמר ולטפח"

שאם אני לא ראוי לברכה, שלא יפגע הדבר ביהודים ששלחו את בקשותיהם.

הרבי הגיב תחילה לדבר השני, הקיף בעיגול את מילותיו 'אם אני לא ראוי לברכה' וכתב (התוכן): אין יהודי שאינו ראוי לברכה. בהמשך, מתייחס הרבי לשאלתו הראשונה וכותב לו (התוכן): עליו לדעת שכשיהודי מתחתן עם גויה, הוא מביא שואה עליו ועליה. ואם הוא מכבד אותה ומייקר אותה, עליו לנתק עמה כל קשר.

הצעיר קרא את הדברים בהתרגשות רבה פעם אחר פעם. אך כעבור דקות אחדות אמר: אני לא יכול. אני ממשיך הלאה. הוא לחץ את ידי אחי הצעיר ונפרד ממנו לשלום. עקבותיו של הצעיר נעלמו. אחי הגדול יושב בליון ומחכה לשמוע מה היה עמו ומה עלה בגורלו ואינו שומע מאומה. אין קול ואין קשב.

כעבור חצי שנה, מופיע הלה פתאום במשרדו של אחי בבית חב"ד ומבקש לשוחח עמו.

וכך סיפר הצעיר: חזרתי לצרפת והתכוננתי לחתונה שמועדה נקבע. הכלה הייתה בת למשפחה עשירה ומכובדת. בצרפת הסדר הוא שלפני החתונה יש טקס בחצר העירייה במעמד סגן ראש העיר ובו נוכחים החתן והכלה ושושביני שני הצדדים. הגענו למקום ואז, לפי כללי הטקס, שואל סגן ראש העיר את הכלה: את רוצה להינשא לו? והיא משיבה: כן. כך חוזר ונשנה הדבר פעם נוספת. ואז הוא פונה אליי ושואל: אתה רוצה להינשא לה? ואז, לנגד עיניהם הקרועות מתדהמה של כל הנוכחים ומבלי שאני עצמי אתכונן לכך בשום צורה, עניתי: לא! הוא שב ושאל: אתה רוצה להינשא לה? ושוב עניתי: לא!

במקום נוצרה מהומה אדירה. הנוכחים רצו לבלוע אותי במבטיהם. שמעתי את ההורים מתלחשים כי הם פונים מיד למשטרה לנוכח ההונאה. ראיתי שהקרקע מתחתיי בוערת ומיהרתי לברוח מן המקום. דהרתי כל עוד נפשי בי עד שיצאתי מגבולות צרפת לתחומה של איטליה. שהיתי שם כל מחצית השנה האחרונה עד שנודע לי כי נשכח הזעם ואני יכול לשוב ולהיות בעיר. עם כניסתי למקום, שבתי אליך.

כאן בא תורו של אחי המשתומם לשאול אותו: מה הביא אותך לתפנית הזאת? הרי התכוננת להתעלם מהכול ולגשת לנישואין הללו. והוא ענה: בשנייה שבאתי להשיב בחיוב על שאלת סגן ראש העיר – כמו ראיתי את הרבי עומד מולי ואומר לי בצרפתית: אסור לך להתחתן איתה!...

האיש הזה, שאני אישית מכירו היטב, נמנה היום עם חשובי אנ"ש בליון ובניו גם מכהנים כשלוחים במקומות שונים בצרפת.

זהו סיפור מדהים, וכאמור מאז שסיפרתי אותו ברבים, זכיתי לשמוע על עוד חמישה מקרים שונים של נישואי תערובת רח"ל שניצלו לאחר שהמדובר היהודי התוודע לו.

עיניו של הרב גורביץ' נצצו באומרו זאת ואנו נותרנו פעורי פה למשמע הדברים. דברים שהותירו בנו טעם של עוד. ■

הפתיחה במוצ"ש
פרשת וישלח

יריד
ספרי החסידות

י"ט כסלו תשפ"ב

בנייני האומה ירושלים

גברים
מוצאי שבת ט"ז בכסלו
יום ראשון י"ז בכסלו
יום שני י"ח בכסלו

שעות פעילות היריד:
בין השעות 11:00 בבוקר
ועד 01:00 בלילה
מוצ"ש החל מהשעה 20:00

נשים
יום שלישי י"ט בכסלו
יום רביעי כ' בכסלו

כניסה למתחם בנייני האומה 10 ש"ח | התוועדויות וכיבוד עשיר לאורך שעות הפעילות | אפשרויות תשלום: מזומ

שוה לחיות בירושלים
www.jerusalem.muni.il

1000 ספרי חסידות
במחירים של פעם בשנה!

3 ספרים ב-100 ₪

4 ספרים ב-100 ₪

ספרי אור החיים
מרכז הספר היהודי הגדול בעולם

יריד החסידות
תפארת משה - נר אברהם יצחק

ן/אשראי/כרטיספר | בכפוף להוראות משרד הבריאות

נשמתא דאורייתא

ביאורים מתורת חב"ד לדף היומי

תענית ב – טז

גבורה – צמצום ההשפעה

מאי גבורות גשמים א"ר יוחנן מפני שיורדין בגבורה (תענית ב, א)

להבין למה נקראים גבורות גשמים, הרי ירידת גשמים היא השפעת טובה שהוא ענין של חסד, וכמבואר בעובדא דחוני המעגל שאמר על ריבוי גשמים שזהו "רוב טובה"?

והביאור בזה הוא, משום שאילו היו המים שבעבים יורדים בבת אחת, אזי היו המים שוטפים את הארץ, ולא היתה בזה תועלת לענין הצמיחה, ולכן בהכרח שהמים שבעבים יבואו באופן של צמצום והתחלקות לטיפין טיפין, ודוקא אז ירוו את הארץ והולידה והצמיחה.

וזהו ענין גבורה שבחסד, שהשפעת החסד ביריד המים שבעבים באה באופן של צמצום והתחלקות שהו"ע הגבורה.

ועל פי זה יובן מה שארז"ל בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, אך לאחר שראה שאין העולם מתקיים, שיתף עמו מדת הרחמים, ולכאורה אינו מובן, הרי מדת החסד היא מקור כל ההוי', ואיך יתכן שדוקא מדת הדין שהיא מדת גבורה וצמצום תהי' מקור כל החיים כו'.

אך הענין הוא, שמצד ריחוק הערך שבין הנברא לבורא, שאין ערוך ביניהם כלל, בהכרח שהשפעת החסד מהבורא לנבראים תבוא ע"י צמצום דוקא (מדת הדין). ועל דרך משל השפעת הרב לתלמיד, שאין ביכולת התלמיד לקבל את ההשפעה כולה ביחד, שאז יתבלבל לגמרי, ולכן צריך הרב לצמצם את ההשפעה ולחלקה לחלקים קטנים וקצרים, שעל ידי זה יוכל התלמיד לקבל מעט מעט, עד שיקבל את ההשפעה כולה.

(ע"פ מאמרי אדה"ז תקס"ב ע' לב. תורת מנחם תכ"ד ע' לו)

שייכות טל לניסן וגשם לתשרי

משיב הרוח ומוריד הגשם.. העובר לפני התיבה ביו"ט האחרון של חג האחרון מזכיר.. ביו"ט הראשון של פסח הראשון מזכיר האחרון אינו מזכיר (תענית ב, א)

שייכות הזכרת גשמים לתשרי וטל לניסן, יובן בהקדים ביאור ההפרש שבין גשם לטל, שגשם הוא מלמטה למעלה, וכמו שכתוב ואד יעלה מן הארץ והשקה, אבל טל הוא מלמעלה למטה, כי טל לא מיעצר לעלמין כמבואר לקמן בגמרא.

והנה יציאת מצרים היה באתערותא דלעילא מלמעלה לבד בלי אתערותא דלתתא כלל, לפי שהיו מושקעים במ"ט שערי טומאה ולא היה יכול להיות להם אתערותא דלתתא, וכמו שאמרו במדרש (מדרש אגדה יתרו פי"ח, ס"א) משל לצפור שהוא ביד אדם אחד ובא אחר וחטף ממנו, וכך ישראל היו ביד מצרים ממש רק שחטף אותם הקב"ה מיד מצרים, והקב"ה בכבודו ובעצמו הוציאם שהי' אתערותא דלעילא, וקירבן במ"ט ימים לנו"ן שערי בינה וקיבלו את התורה, והיינו לפי שכל זה הי' מצד אתעדל"ע לבד כו'. וזוהי השייכות לירידת הטל שהוא מלמעלה למטה, ולכך מתחילין בפסח לומר מוריד הטל, וכמו שכתוב בתרגום יונתן (תולדות כז, א) שאוצרות טלא מתפתחין בפסח כו'.

אמנם בתשרי הוא זמן התחלת גשמים, כי אז צריך להיות אתערותא דלתתא. וזהו מה שכתוב כי לא המטיר ה' על הארץ ואדם אין לעבוד את האדמה, לפי שלא הי' אדם לעבוד את האדמה על כן לא המטיר כו', לפי שגשמים צריך שיהי' מתחלה העלאה מלמטה למעלה, וזהו ואד יעלה מן הארץ, אד הוא לשון שברון, בחינת לב נשבר ונדכה שהוא בחינת תשובה כו'. וזהו מה שכתוב יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי, שבחינת מטר צריך שיהי' בחינת יערוף, והיינו שלא יהי' בבחינת קשה עורף ולשבר את קשיות העורף.

וזהו ענין ר"ח תשרי שאז הוא יום הדין, וצריך שיהי' בחינת העלאה מלמטה למעלה, וזהו ענין כל העבודה בעשי"ת, שהוא בחינת ואד יעלה מן הארץ כדי שיהי' אח"כ המשכת הגשם כו'. וזהו שתשרי הוא בהיפך אתוון של תשר"ק, וניסן הוא חדש האביב, ומילת אביב היא כסדר מלמעלה למטה, מה שאין כן תשרי הוא מלמטה למעלה.

(על פי ספר המאמרים תרל"ב ח"ב ע' תקה)

התפלה – עיבוד וכיבוס

ולעבדו בכל לבבכם איזו היא עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפלה (תענית ב, א)

פירוש וענין עבודה הוא לשון עיבוד עורות, שעל ידי העיבוד משתנים הרבה למעליותא, וכך בענין לבושי הנפש, צריך לעבדן דהיינו לנקותן מכל פסולת הנופל בהן, ולרחוץ ולכבס אותן. וכמשל הלבוש הגשמי שרוחצין ומכבסין אותו במים טהורים אזי יהיה צח ונקי, מה שאין כן אם לא יכבסו אותן לא יהיו נקיים ויפים.

ועיבוד וכיבוס זה הוא על ידי התהפכות המדות מחשוכא לנהורא וממרירו למיתקא, והתהפכות המדות הוא על ידי מי הדעת, שהדעת היא פנימיות המדות.

וזהו על ידי התפלה, שאז הוא שעת הכושר להיות גילוי הדעת בהתבוננות, וכמו שאנו אומרים בשמונה עשרה אתה חונן לאדם דעת. ועל ידי זה נזדככו הלבושים. ולכן נקראת התפלה עולת תמיד שהתורה ומצוות של כל היום עולים לה' על ידי התפלה. והיינו לפי שעל ידי התפלה הם מתעבדים ומיתקנים.

(ע"פ תורה אור משפטים עו, א. תורת מנחם סה"מ תשי"ב ע' שנד)

התפלה צריכה להשפיע על כל היום

ולעבדו בכל לבבכם איזו היא עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפלה (תענית ב, א)

עיקר עבודת התפלה היא מחשבה והתבוננות, דהמחשבה והתבוננות הם החיות פנימי דתפלה, דתפלה נקראת סולם אשר בה ועל ידה האדם יוצא מחומריותו וגסותו, ומעלה נפשו להתדבק באור אין סוף ב"ה, וזהו על ידי המחשבה והתבוננות בהאותיות שהוא אומר בתפלות, ובפרט בקריאת שמע דרק אם כיון לבו יצא, ולכן הנה התפלה נקראת בשם עבודה, דבאה על ידי יגיעה דוקא, דלבד זאת אשר כל דבר שכלי בא על ידי היגיעה דוקא כידוע, הנה נוסף על זה, ההתבוננות בההשגה האלקית שמתבונן בו בתפלה, אשר לבד זאת שהיא צריכה לפעול במידות בלב להתעורר באהבה ויראה או איזה מדה אחרת שהיא באה מההשגה והתבוננות ההיא, הרי לבד זאת צריכה לפעול חקיקה בנפשו, אשר רישומו יהי' ניכר בכל ענייניו במשך היום, הן בהענינים שבין אדם למקום, והן בהענינים שבין אדם לחבירו, וזה בא ביגיעה גדולה ועצומה דוקא, לכן נקראת בשם עבודה, ועבודה היא בקו השמאלי מהג' קוין, דקו השמאלי הוא גבורה, להורות דעבודה זו הוא מה שצריך להתגבר על עצמו ולהביאה בפועל, דהיינו שלא יסתפק עצמו בזה שעשה הסכם להיות טוב בכל ענייניו, אלא יכריח את עצמו להביא את ההסכם בפועל, וידייק על עצמו במאד.

(ספר המאמרים תרצ"ט ע' 43)

בשמיני עצרת מתגלה ההמשכה שהתחילה בראש השנה

מאימתי מזכירין על הגשמים.. משעת נטילת לולב.. משעת הנחתו.. בשני בחג.. בששי בחג.. העובר לפני התיבה ביו"ט האחרון של חג האחרון מזכיר (תענית ב, ב)

ולהלכה קיימא לן שמזכירין ביום טוב האחרון. ושייכות הזכרת הגשמים לשמיני עצרת דוקא יובן על פי מה שנתבאר לעיל בענין גבורות גשמים דהיינו שהמים הנמצאים בעבים באים באופן של התחלקות.

והמשל בזה הוא מטיפת הדיו בקולמוס, שהאותיות הנכתבים על ידי הקולמוס היו כלולים תחילה בטיפת הדיו שבקולמוס, ואין זה אלא שיצאו מן ההעלם לגילוי, אבל דוקא על ידי גילוי זה יוכלו להבין דבר שכל בצירופי האותיות, מה שלא היה ניכר ומובן כלל בטיפת הדיו שבקולמוס.

וכמו כן בקול הפשוט שיוצא מן הלב, שכלולים בו בהעלם כל פרטי האותיות שמתגלים בה' מוצאות הפה, והרי ההתגלות היא חסד למקבל, אף על פי שהוא צמצום למשפיע.

והנה, שמיני עצרת הוא ההמשך דראש השנה, זה היום תחלת מעשיך, אלא שבראש השנה הוא תחלת ההמשכה בלבד, שזהו היום הרת עולם, מלשון הריון, ובשמיני עצרת היא קליטת ההשפעה בהתגלות, בדוגמת האותיות הכתובות על הקלף, ולכן מזכירים אז גבורות גשמים, ואומרים משיב הרוח ומוריד הגשם.

(ע"פ מאמרי אדה"ז תקס"ב ע' לג.
תורת מנחם חכ"ד ע' לח)

לעולם ילמוד אדם גם אם תורתו נעשית לו סם המות

וכל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם המות (תענית ז, א)

יש לומר תרי שלא לשמה הוי דמה שאמרינן לעולם יעסוק בתורה אפילו שלא לשמה היינו כלומר כדי שיקרא רבי או כדי שיכבדוהו, ומה שאמרינן הכא כל העוסק בתורה שלא לשמה נעשה לו סם המות היינו מי שלומד לקנטר (תוד"ה וכל, תענית ז, א)

וזה אינו מספיק, דמה לנו לחלק כוונת הברייתות, הרי הכל נקרא שלא לשמה.

והנראה על פי האמת, דבחינת שלא לשמה דפסחים הוא עצמו השלא לשמה דברכות ותענית, שהוא באמת סם המות ונוח לו שלא נברא, דהא סתמא נקיט ר"י הכא והתם, ואפילו הכי קאמר לעולם יעסוק וכו', כי מתוך הרגל לימודו יבוא לבחינת לשמה, והיינו משום שהמאור שבה מחזירו למוטב, כי הגם שנקרא סם המות, מכל מקום כך הוא, ויכול להתהפך לסם חיים במאור שבה.

אבל אם היה מונע את עצמו לגמרי בשביל זה מעסק התורה, היה הולך בשרירות לבו לעשות כל רע בעיני ה'.

ושורש הדברים הוא, כי אף על פי שלא ניחא לקוב"ה בעסק הרשע בתורה, כמו שכתוב ולרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי, שהוא לומד ועובר תמיד כו'. ומכל מקום אם בא להימלך אם לעסוק בתורה אם לאו, אזי עצת רב יהודה נכונה לומר שיעסוק, וכן הוא הדין באמת.

ועוד, כי בודאי סופו של כל ישראל לעשות תשובה בגלגול זה או בגלגול אחר כי לא ידח ממנו נדח, והתשובה הרי מביאה רפואה לעולם, שבשובו אל ה' גם תורתו שבה עמו, ולכן לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמה כו'.

(ע"פ מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים
ע' תקסט. תניא פל"ט)

עיקר האדם – השפעת שכלו על מדותיו

כי האדם עץ השדה וכי אדם עץ שדה הוא? אלא משום דכתיב כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות, וכתיב אותו תשחית וכרת. הא כיצד? אם תלמיד חכם הגון הוא – ממנו תאכל ואותו לא תכרות, ואם לאו – אותו תשחית וכרת (תענית ז, א)

לכאורה לפי זה הדמיון של אדם לעץ אינו אלא בפרט צדדי, כהוראה על כך שיש תלמידי חכמים שראוי ללמוד מהם וישנם כאלו שאין ללמוד מהם. אבל לכאורה קושיית הגמרא בתוקפה עומדת "וכי אדם עץ שדה הוא"!

ויש לבאר:

האדם נקרא בשם "עולם קטן", משום שכל המושגים והתופעות שישנם בעולם הגדול, ישנם גם אצל האדם, בזעיר אנפין. וכמו כן ד' הסוגים דומם צומח חי ומדבר, ישנם גם כן אצל האדם, ותכונת ה"צומח" שבאדם הוא המידות והרגשות, ותכונת ה"חי" שבאדם הוא השכל.

והנה האדם מכונה בארבעה שמות: אדם, איש, גבר, אנוש. וגם ארבעה שמות אלו מתייחסים לתכונות שונות שלו, ושם "אדם" מתייחס לכוח הנעלה ביותר שבו – כוח השכל.

וזוהי קושיית הגמרא "וכי אדם עץ שדה הוא" – היינו שתמוה לומר שהמידות והרגשות (ה"צומח") שבאדם הם עיקר מעלת האדם, שהרי עיקר מעלתו היא השכל – ה"אדם" שבו!

ועל כך מתרצת הגמרא, שאמנם מעלתו העיקרית של האדם היא השכל, אך השכל לבדו אינו מביא שלמות לאדם. שלמותו של האדם היא דוקא כששכל האדם משפיע גם על מידותיו ושולט בהתנהגותו ("תלמיד חכם הגון"); ואילו מי שיש בו מעלת השכל בלבד, אך מידותיו אינן ראויות ("תלמיד חכם שאינו הגון") – גם מעלת השכל שבו מאבדת את ערכה.

וזהו כי האדם עץ השדה: שלמותה של בחינת "אדם", מעלת השכל שבאדם – היא רק כשהוא בבחינת "עץ השדה", כלומר – כשהשכל משפיע גם על מידותיו של האדם (ה"צומח" שבאדם), מזכך אותן ומרומם אותן.

(ע"פ תורת מנחם חל"ג ע' 77 ואילך; לקוטי שיחות חכ"ד ע' 115 ואילך)

השפלות יוצרת כלי לגילוי בלתי מוגבל

למה נמשלו דברי תורה למים. לומר לך מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה (תענית ז, א)

הביאור בזה הוא, כי עיקר התורה הוא מה שעל ידה מתקשרים לנותן התורה. ולכן ענין הביטול והשפלות הוא תנאי עיקרי: כל עוד שהאדם הוא מציאות לעצמו, הרי הוא מוגדר בהגבלות של נברא, ולכן אינו מסוגל להתקשר עם נותן התורה שהוא בלי גבול; ודוקא על ידי שהלומד עומד בתנועה של ביטול בתכלית, הרי בזה הוא יוצא מהגדרים וההגבלות שלו – ואז יכול הוא להתקשר עם הבלי גבול של נותן התורה.

ובזה מובן נוסח הבקשה "ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך". דלכאורה, הרי לימוד התורה ("פתח לבי בתורתך") מוכרח להיות בריתחא ובהבנה והשגה (השייכים כאשר שכלו וכוחותיו עומדים במציאותם), ואילו "ונפשי כעפר לכל תהיה" שוללת ומבטלת את מציאותו – ומהווה סתירה ללימוד התורה שלו בריתחא והבנה וכו' בתורה?

אלא: האפשרות ל"פתח לבי **בתורתך**", תורה שלך, שהאדם יהיה "כלי" לתורתו של הקב"ה הבלתי מוגבלת, הוא רק כאשר יש אצלו לפני זה הביטול מכל וכל – (ולא סתם ביטול, אלא) "כעפר לכל", ש"הכל דשין עליו" – על ידי ביטול זה הרי הוא נעשה מוכשר "לקבל" את תורתו של הקב"ה ואחרי זה (על ידי יגיעת האדם בכח שכלו – "יגעת") לוקח הוא את תורתו של הקב"ה בכוחותיו הפנימיים – "פתח לבי בתורתך".

(ע"פ לקוטי שיחות חט"ו ע' 326)

למה נמשלו דברי תורה למים.. לומר לך מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה (תענית ז, א)

ומרומזת בזה גם "ענוותנותו" של הקב"ה, מה שהתורה ירדה ממקום כבודה למעלה, להתלבש באותיות גשמיות על קלף גשמי, ובשכל גשמי.

(ע"פ תניא פ"ד. לקוטי שיחות חט"ו ע' 325 הערה 14)

התורה לא מצטמצמת בירידתה לעולם

למה נמשלו דברי תורה למים. לומר לך מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך (תענית ז, א)

הדמיון של תורה למים אינו רק מצד ירידת התורה למטה, כמו שהמים יורדים. אלא יתירה מזו: כאשר המים יורדים למטה, אינם משתנים ממהותם הראשון כאשר היו במקום הגבוה, אלא כמו שהם למעלה כך נשארים בירידתם למטה – בניגוד לדברים אחרים, כמו אור שככל שיתרחק ממקורו הוא נחלש.

אמנם התורה, עם היות שירדה למטה משורשה ומקורה למעלה, מכל מקום אינה משתנית כלל בירידה זו, אלא דברי תורה שלומדים מתוך ספר גשמי, אלו הם דברי הקב"ה ממש וחכמתו ית' כפי שירדו באותיות גשמיות (בניגוד לאופן הרגיל של ירידת והשתלשלות מדריגה מסויימת מלמעלה למטה דככל שיורדת למטה יותר כן ירבו הצמצומים וההעלמות בה, ובסופה של ירידה זו איננה במהותה הראשון כפי שהיתה למעלה אלא באופן מצומצם ומועט יותר).

(ע"פ ביאורי התניא פ"ד)

ב"ה

לב לדעת

תפארת שמשון

תכנית שנתית ברניא

תשפ"ב

הננו שמחים לבשר למבקשי ה' על פתיחת ההרשמה
לתכנית הלימוד השנתית בלקוטי אמרים תניא

התכנית מיועדת לתלמידי ישיבות ואברכי כוללים
שלא נבחנו בעבר על לקוטי אמרים

מועדי המבחנים

חודש ניסן תשפ"ב
פרקים א-כה בלקוטי אמרים

חודש אב תשפ"ב
פרקים כו-נ בלקוטי אמרים

המלגות לכל מבחן

מציון 85 ומעלה 500 ₪

מציון 75 ומעלה 400 ₪

המלגות ניתנות בכרטיס לב לדעת
לרכישה במבחר חנויות

ניתן להירשם באפשרויות הבאות

בדוכן "לב לדעת - תפארת שמשון"
בבנייני האומה בשבוע י"ט כסלו

אצל
הנציגים בישיבות

בחנויות
יפה נוף-פלדהיים

הרשמה חובה / דמי רישום ורכישת ספרים 50 ש"ח

חדש!

שיעורי סיכום ועיון מיוחדים וחדשים על כל לקוטי אמרים
בוידיאו ובאודיו מאת הגה"ח רב **שניאור זלמן גופין** שליט"א
והגה"ח הרב **אפרים דמיחובסקי** שליט"א

השיעורים יפורסמו במהלך השנה לפי התקדמות הלימוד בתוכניות.

לקבלת השיעורים: הירשם בדוכן לב לדעת בבנייני האומה
בשבוע י"ט כסלו או באימייל lladaat@gmail.com